

ingediend op **1352** (2021-2022) – Nr. 6
16 november 2022 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Freya Perdaens

over het voorstel van decreet

van Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne, Willem-Frederik Schiltz,
Freya Perdaens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele

tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009,
wat de verplichte installatie van fotovoltaïsche
zonnepanelen op dakoppervlakten betreft

Documenten in het dossier:

- 1352** (2021-2022) – Nr. 1: Voorstel van decreet
- Nr. 2: Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens
- Nr. 3: Advies van de Raad van State
- Nr. 4 en 5: Amendementen

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Stijn De Roo, Tinne Rombouts;
Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;
Staf Aerts, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;
Bart Tommelein, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Chris Steenwegen;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Toelichting	4
2. Bespreking	5
2.1. Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz	5
2.2. Tussenkost van Robrecht Bothuyne	5
2.3. Tussenkost van Sam Van Rooy	5
2.4. Tussenkost van Staf Aerts	6
2.5. Tussenkost van Annick Lambrecht	6
2.6. Repliek van Willem-Frederik Schiltz	7
2.7. Repliek van Wilfried Vandaele	7
2.8. Repliek van Robrecht Bothuyne	7
3. Stemming	8
Gebruikte afkortingen	9
Tekst aangenomen door de commissie	10

Op woensdag 16 november 2022 werd het voorstel van decreet van Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne, Willem-Frederik Schiltz, Freya Perdaens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten betreft (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1352/1) besproken in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie. Op dit voorstel van decreet werden door de meerderheidsfracties acht amendementen (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1352/4 en 5) ingediend.

1. Toelichting

In Vlaanderen bestaat er nog een groot potentieel voor zonnepanelen op daken van commerciële en industriële ruimtes, voornamelijk grote industriële complexen. Het voorliggende voorstel van decreet tot wijziging van het Energiedecreet heeft als doel het plaatsen van zonnepanelen op die daken te verplichten, aldus *Wilfried Vandaele*. Concreet zou de verplichting gelden voor grootverbruikers die op jaarbasis meer dan 1 GWh verbruiken en overheidsinstellingen die op jaarbasis meer dan 500 MWh verbruiken. Vanaf 1 januari 2030 zou de grens voor overheidsinstellingen op 250 MWh komen te liggen.

Op het voorstel van decreet zijn een aantal amendementen ingediend, die de spreker een voor een zal toelichten.

Met amendement nr. 1 stellen de indieners voor om een nieuw artikel 1/1 in te voegen om de verplichting ook te laten gelden voor de gesloten industriële netten en het tractienet van het spoor.

Met amendement nr. 2 en 3 worden wijzigingen aangebracht in de voorgestelde tekst van artikel 7.7.3, §1, waarmee tegemoetgekomen wordt aan een aantal opmerkingen van de Raad van State.

Amendement nr. 4 brengt wijzigingen aan in de voorgestelde tekst van artikel 7.7.3, §2. Dankzij dit amendement zouden afnemers ook aan de voorgestelde verplichting kunnen voldoen door een beroep te doen op alternatieve vormen van hernieuwbare energie. Amendement nr. 5 sluit daarbij aan door een toevoeging aan de voorgestelde tekst van artikel 7.7.3, §3.

Met amendement nr. 6 wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd in de voorgestelde tekst van artikel 7.7.3. Ook dit amendement moet tegemoetkomen aan opmerkingen van de Raad van State, en ook van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens.

Met amendement nr. 7 wordt een nieuw artikel toegevoegd om tegemoet te komen aan opmerkingen van de VTC, onder andere met betrekking tot de bewaartermijn van bepaalde gegevens, die als te ruim werd aangevoeld.

Het achtste en laatste amendement heeft als doel de verplichting die de overheid treft nog wat aan te scherpen, zodat overheden hun voorbeeldfunctie ter zake optimaal kunnen maar ook moeten spelen. Het amendement schrijft daartoe voor om in de voorgestelde tekst van artikel 3, §1, het derde lid te vervangen door:

“In afwijking van het tweede lid is de verplichting, vermeld in het eerste lid, van toepassing op gebouwen van publieke organisaties met op jaarbasis een afgenomen brutohoeveelheid elektriciteit met een drempelwaarde van minimaal 500 MWh. Tussen 1 januari 2023 en 31 december 2025 kan de Vlaamse Regering deze drempelwaarde verlagen naar minimaal 250 MWh. Vanaf 1 januari 2026 geldt een drempelwaarde van minimaal 100 MWh.”.

2. Bespreking

2.1. Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz

Voor *Willem-Frederik Schiltz* is het duidelijk dat Vlaanderen er alle belang bij heeft om meer energie te produceren op eigen bodem, zowel vanuit geopolitieke als economische overwegingen, en idealiter is dat groene energie. Dat moet Vlaanderen toelaten minder afhankelijk te worden van vervuilende energiebronnen en van het buitenland.

Wat huishoudens betreft, heeft de overheid al voldoende instrumenten om de productie van groene stroom te stimuleren; met het voorliggende voorstel van decreet zijn ook de bedrijven aan de beurt. Voor bedrijven is het sowieso rendabel om te investeren in hernieuwbare energie, maar sommige bedrijven blijven achter, om welke reden dan ook, en daarom wil de Vlaamse overheid een aantal verplichtingen opleggen.

De spreker merkt op dat de voorgestelde verplichtingen weliswaar verstrengen door de tijd heen, maar dat ze al bij al mild zijn en dat er ook voldoende tijd is om eraan te voldoen. Daarnaast biedt het voorstel van decreet, samen met de amendementen, voldoende flexibiliteit voor die daken die minder geschikt zijn om er zonnepanelen op te plaatsen: alternatieve vormen van hernieuwbare-energieproductie zijn mogelijk. Dat de verplichtingen voor overheidsinstellingen strenger zijn, sluit dan weer aan bij de traditie om als overheid het voortouw te nemen in transities.

De spreker staat tot slot nog even stil bij amendement nr. 8. Dat is deels bedoeld om te bekijken op welke manier er een versnelling kan komen met het Vlaams Energiebedrijf, zodat de begroting van de lokale overheden niet te zeer in het gedrang komt.

2.2. Tussenkost van Robrecht Bothuyne

Volgens *Robrecht Bothuyne* bouwt het voorstel van decreet verder op eerder beleid inzake isolatie en energieverbruik. Het is vooral ook nodig om de toekomst van de Vlaamse industrie veilig te stellen, zoals ook bleek uit een studie van EnergyVille: de geïnstalleerde capaciteit in Vlaanderen zou tegen 2030 moeten verviervoudigen van 5 naar 20 GW. De Vlaamse Regering had haar doelstelling inzake bijkomende capaciteit al opgetrokken naar 450 MW per jaar; met het voorliggende voorstel van decreet hopen de indieners nog een extra versnelling te genereren.

Ook hij benadrukt de voorbeeldrol die de overheid krijgt toebedeeld via de amendementen. Als de verplichting geldt vanaf een verbruik van 250 MWh, worden 18 scholen, 99 zorg- en welzijnsinstellingen en 48 lokale besturen gevat door de verplichting om te investeren in zonnepanelen. Als de verplichting geldt vanaf een verbruik van 100 MWh, dan komen daar nog eens 57 scholen, 136 zorg- en welzijnsinstellingen en 51 lokale besturen bij. Omdat verplichtingen inzake zonnepanelen ook een impact hebben op de investeringscapaciteit van overheidsentiteiten zal het VEB financieringsopties voorzien die de impact op de begroting van de betrokken instellingen moeten beperken. Op langere termijn is een investering in hernieuwbare energie bovendien ook economisch interessant.

2.3. Tussenkost van Sam Van Rooy

Sam Van Rooy ziet in het voorstel van decreet geen aanmoediging of economische logica, maar loutere dwang vanuit de overheid, bemoeizucht en regelneverij. De overheid ziet zich daartoe genoodzaakt omdat ze er enerzijds niet in slaagt elke burger of elke onderneming van betaalbare en betrouwbare energie te voorzien – zowat alle partijen hebben kernenergie in het verleden zodanig gedemoniseerd,

dat Vlaanderen anno 2022 met een gigantisch energieprobleem zit –, anderzijds omdat alles moet wijken voor het CO₂-uitstootdogma.

Als zonnepanelen echt zo rendabel waren, dan zou er geen overheidsdwang nodig zijn en zouden bedrijven er uit eigen beweging plaatsen. Zonnepanelen zijn echter een achterhaalde manier om energie op te wekken: de energiedichtheid van een paneel is bijzonder laag, de productie is zeer belastend voor het milieu en ook de recyclage is geen sinecure.

Voor het Vlaams Belang, als vrijheidspartij, moet de regelnevel en de betutteling stoppen, zeker als het over het klimaat en het CO₂-uitstootdogma gaat. Het Vlaams Belang zal dan ook tegen het voorstel van decreet stemmen.

2.4. Tussenkomen van Staf Aerts

Staf Aerts vindt het voorstel van decreet een – weliswaar kleine – stap in de goede richting, zeker als het gaat over de voorbeeldfunctie van de overheid, die dankzij de amendementen versterkt wordt.

Hoe meer zonnepanelen, hoe beter. Zonne-energie is, net als windenergie, onuitputtelijk, en dus moet daar maximaal op worden ingezet. De energietransitie staat echter op twee benen: maximale energiebesparing en maximaal hernieuwbare energie. Het voorliggende voorstel van decreet legt een uitdrukkelijke link met het verbruik, terwijl bij particulieren het credo is om daken zo vol mogelijk te leggen, los van het verbruik. Als de overheid echt een voorbeeldfunctie wil opnemen, zouden alle daken van overheidsgebouwen eigenlijk vol zonnepanelen moeten komen te liggen. In die zin gaat het voorstel van decreet voor Groen niet ver genoeg. Daarom zal Groen enkel de amendementen steunen, maar zich onthouden bij de stemming over het voorstel van decreet.

2.5. Tussenkomen van Annick Lambrecht

Vooruit kan zich helemaal vinden in het principe achter het voorstel van decreet, aldus *Annick Lambrecht*. Het potentieel van zonne-energie is nog onderbenut en dat kan deels verholpen worden door eigenaars van gebouwen met een aanzienlijk energieverbruik te verplichten in zonne-energie te investeren.

Vooruit stelt zich wel vragen bij de afbakening van 1 GWh per jaar voor private en 500 MWh voor publieke gebouwen; dat is eerder aan de hoge kant en mocht ambitieuzer, zeker omdat de verplichting ook voordelen heeft voor hen die eronder vallen, want zonnepanelen verdienen zichzelf zeer snel terug. Waarom is er voor die hoge grenswaarden gekozen? Welke gebouwen zouden onder de verplichting vallen, en welke niet?

Het voorstel van decreet voorziet een juridische basis voor de verplichting en geeft de Vlaamse Regering een delegatie om de verplichting te concretiseren. Wat de Vlaamse Regering daarmee zal doen, is echter nog niet duidelijk. Hoeveel zonnepanelen zullen er bijvoorbeeld op daken moeten komen?

Een voorbeeldfunctie voor overheden is een goede zaak, maar uit het antwoord op een schriftelijke vraag van Hannelore Goeman blijkt dat de Vlaamse overheid nauwelijks zicht heeft op het eigen patrimonium. Hoeveel gebouwen zijn geschikt voor zonnepanelen? Op welke daken liggen er al zonnepanelen en met welk vermogen? Wat is het onbenutte potentieel? De gegevens die nodig zijn om die vragen te beantwoorden, zijn er niet. Hoe realistisch is het in dat opzicht dat de overheid een voorbeeldfunctie zal kunnen opnemen?

Net zoals Groen zal Vooruit de amendementen, die verstrengingen betreffen, goedkeuren, maar zich onthouden wat het voorstel van decreet zelf betreft. Het principe is goed, maar de grenswaarden liggen te hoog.

2.6. Repliek van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz licht toe dat de grenswaarden van 1000 en 500 MWh bepaald zijn om een evenwicht te bewaren tussen de verplichting, het eigen verbruik en het eigendomsrecht; de verplichting mag niet disproportioneel zijn.

De meeste bedrijven beseffen dat investeren in zonnepanelen rendabel is. De verplichting dient vooral om de achterblijvers over de streep te trekken, om hen dat zetje te geven. De focus ligt ook op de grootverbruikers, omdat zij de grootste impact hebben op de netcapaciteit.

Er is inderdaad een delegatie aan de Vlaamse Regering in het voorstel van decreet ingeschreven om voldoende flexibiliteit te hebben. Als de rentabiliteit van de investering bijvoorbeeld zou verhogen, dan moet de Vlaamse Regering ook de mogelijkheid hebben om op te schalen.

Vragen betreffende het gebouwenpatrimonium moeten aan de regering worden gesteld, maar Willem-Frederik Schiltz is er wel van overtuigd dat het voorstel van decreet de regering er enigszins toe zal verplichten om werk te maken van betere gegevens.

2.7. Repliek van Wilfried Vandaele

Wilfried Vandaele komt terug op de stelling dat het voorstel van decreet te veel focust op het eigen verbruik en te weinig op maximale productie. De idee daarachter is om van de verplichting ook een rendabel verhaal te maken voor bedrijven en instellingen die eronder vallen, al mogen zij natuurlijk ook verdergaan.

Wat de cijfers betreft antwoordt de spreker dat tegen 1 april 2025 2500 private gebouwen aan de verplichting zouden moeten voldoen. Voor de Vlaamse overheid zou het om 1300 gebouwen gaan tegen 2025, en nog eens 1000 tegen 2030.

2.8. Repliek van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne benadrukt voor Sam Van Rooy dat het de taak is van een parlement om regelgeving goed te keuren. Investeren in zonnepanelen genereert een overduidelijke winst, zowel voor degenen die erin investeren als voor de maatschappij in haar geheel.

Wat de gebouwen betreft die onder de verplichting zullen vallen, geeft hij een aantal voorbeelden. Zo zullen de Vlaamse universiteiten en een aantal ziekenhuizen, zoals het AZ Jan Palfijn, zonnepanelen moeten plaatsen. Kleinere zorginstellingen met een aantal gebouwen, administraties of colleges zitten eerder in de categorie tussen 250 en 500 megawattuur, of net in de categorie eronder. De verplichting vat zeker alle organisaties met een substantieel verbruik en die ook de nodige dakoppervlakte hebben om zonnepanelen te plaatsen.

Het voorstel van decreet is een aanzet om investeringen aan te moedigen die nog niet automatisch gebeuren, maar het staat eenieder vrij om verder te gaan. Alle publieke daken vol zonnepanelen leggen kan zeker zinvol zijn in het kader van energiedelen en energiegemeenschappen, maar dan moet het ook wel binnen dat kader bekeken worden: een verplichting zonder de gemeenschap om de energie mee te delen heeft weinig zin.

3. Stemming

Ter stemming gelegd worden de door de meerderheidsfracties ingediende amendementen nr. 1 tot en met 8 (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1352/4 en 5) aangenomen met 12 stemmen tegen 2.

Artikel 1 tot en met 3 van het voorstel van decreet worden, zoals geamendeerd, aangenomen met 9 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Ten slotte wordt het voorstel van decreet van Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne, Willem-Frederik Schiltz, Freya Perdaens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten betreft (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1352/1) in zijn geheel, zoals geamendeerd, aangenomen met 9 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Freya PERDAENS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

GW	gigawatt
GWh	gigawattuur
MW	megawatt
MWh	megawattuur
VEB	Vlaams EnergieBedrijf
VTC	Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 1.1.3, 89°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het laatst gewijzigd bij het decreet van 6 mei 2022, wordt tussen de zinsnede “transmissienet,” en de zinsnede “vervoersnet,” de zinsnede “met inbegrip van de netten, vermeld in artikel 2, 41° en 42°, van de federale Elektriciteitswet,” ingevoegd.

Art. 3. In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet wordt een punt 104°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“104°/1 publieke organisatie: de federale overheid, inclusief de parastatalen, de Vlaamse overheid, inclusief de intern en extern verzelfstandigde agent-schappen, de provinciale overheden, de gemeentelijke overheden, inclusief de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de overheidsbedrijven, de onderwijsinstellingen en de welzijns- of gezondheidsvoorzieningen;”.

Art. 4. Aan titel VII, hoofdstuk VII, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 maart 2022, wordt een artikel 7.7.3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7.7.3. §1. De Vlaamse Regering kan de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de eigenaar, erfpachter of opstalhouder van een gebouw is, verplichten om op een deel of het geheel van de dakoppervlakte fotovoltaïsche zonnepanelen te installeren. De Vlaamse Regering kan met betrekking tot die verplichting de nadere modaliteiten vastleggen met betrekking tot het te installeren vermogen, de technische vereisten en de randvoorwaarden met betrekking tot de termijn waarbinnen de plaatsing ervan gebeurt.

De verplichting, vermeld in het eerste lid, is dan van toepassing op de eigenaar, erfpachter of opstalhouder van gebouwen met op jaarbasis een afgenomen brutohoeveelheid elektriciteit van meer dan 1 GWh.

In afwijking van het tweede lid is de verplichting, vermeld in het eerste lid, van toepassing op gebouwen van publieke organisaties met op jaarbasis een afgenomen brutohoeveelheid elektriciteit met een drempelwaarde van minimaal 500 MWh. Tussen 1 januari 2023 en 31 december 2025 kan de Vlaamse Regering deze drempelwaarde verlagen naar minimaal 250 MWh. Vanaf 1 januari 2026 geldt een drempelwaarde van minimaal 100 MWh.

De Vlaamse Regering kan hierbij bepalen dat de verplichting, vermeld in het eerste lid, niet van toepassing is als het gemiddelde elektriciteitsverbruik van de drie voorafgaande kalenderjaren meer dan 10 procent lager is dan de verbruiken, vermeld in het tweede en derde lid.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaronder andere vormen van hernieuwbare energie of participatie in een hernieuwbare-energieproject ook in aanmerking worden genomen voor het voldoen aan de verplichting, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen of een uitstel vaststellen voor de verplichting, vermeld in het eerste lid, voor gebouwen die zullen worden gesloopt of waarvan het dak zal worden vervangen binnen een door de Vlaamse Regering te bepalen termijn. Het uitstel kan nooit meer bedragen dan vijf jaar vanaf het ingaan van het uitstel dat aan de aanvrager is toegekend. Het voormelde uitstel vervalt als de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de eigenaar, erfpachter of opstalhouder is van een gebouw, niet binnen drie jaar na het ingaan van het uitstel

een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen met betrekking tot sloop kan voorleggen of niet binnen twee jaar na het ingaan van het uitstel een door een aannemer getekende offerte voor de vervanging van het dak kan voorleggen.

§2. De Vlaamse Regering kan aan de eigenaar, erfpachter of opstalhouder van een gebouw als vermeld in paragraaf 1 een meldingsplicht opleggen met betrekking tot de dakoppervlakte, de elektriciteitsafname, de geïnstalleerde en operationele fotovoltaïsche zonnepanelen en andere vormen van hernieuwbare energie of participatie in een hernieuwbare-energieproject als vermeld in paragraaf 1, vijfde lid.

§3. De Vlaamse Regering kan aan de netbeheerders, de beheerder van het transmissienet, de beheerders van een gesloten distributienet, en de beheerders van de netten, vermeld in artikel 2, 41° en 42°, van de federale Elektriciteitswet, een meldingsplicht opleggen met betrekking tot de elektriciteitsafname en het bij hen aangemelde piekvermogen van geïnstalleerde en operationele fotovoltaïsche zonnepanelen met betrekking tot de EAN-codes van de gebouwen, vermeld in paragraaf 1, en het nominaal vermogen van andere vormen van hernieuwbare energie, vermeld in paragraaf 1, vijfde lid, alsook wat betreft de identificatie van de daarbij horende afnemers.

§4. De Vlaamse Regering kan aan de afnemers met op jaarbasis een afgenomen brutohoeveelheid elektriciteit die de drempels, vermeld in paragraaf 1, overschrijdt, een meldingsplicht opleggen met betrekking tot de identificatie van de eigenaar, erfpachter of opstalhouder van een gebouw, de dakoppervlakte, de elektriciteitsafname, en de geïnstalleerde en operationele fotovoltaïsche zonnepanelen, en andere vormen van hernieuwbare energie of participatie in een hernieuwbare-energieproject, vermeld in paragraaf 1, vijfde lid.

§5. Op eenvoudig verzoek krijgt het VEKA voor de toepassing van de verplichting, vermeld in paragraaf 1, van het kadaster en de bewaarder der hypotheeken, elk voor het eigen ambtsgebied, kosteloos toegang tot de documenten betreffende de eigendom en het gebruik van gebouwen of een kosteloze kopie daarvan.

§6. De gegevens, vermeld in paragraaf 2 tot en met 5, worden opgenomen in de databank, vermeld in artikel 12.5.1.”

Art. 5. In artikel 12.5.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 22 oktober 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt de zin “Voor de unieke identificatie van de betrokken gebouweigenaars, huurders en houders van een zakelijk recht en van de personen op wie in het kader van deze databank verplichtingen rusten kan het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer of het BIS-nummer opgevraagd en verwerkt worden.” toegevoegd;
- 2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt een punt 8°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“8°/1 het volgen en handhaven van verplichtingen die aan afnemers, gebouweigenaars, erfpachters of opstalhouders worden opgelegd door of krachtens artikel 7.7.3;”;
- 3° aan paragraaf 4 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwijking van het eerste lid wordt het rijksregisternummer of het BIS-nummer, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, niet langer bewaard dan noodzakelijk voor de uitvoering en afwerking van de taken waarvoor het werd verzameld en verwerkt.”